

811.135.1

B 28

PETRE GHEORGHE BÂRLEA

LIMBA ROMÂNĂ CONTEMPORANĂ

București
2009

Cuprins

CAPITOLUL I

FONETICĂ ȘI FONOLOGIE

1. Definiție	10
2. Sunetul și fonemul	10
3. Sistemul fonologic al limbii române	13
3.1. Vocalele	13
3.2. Semivocalele	15
3.3. Diftongii și triftongii	16
3.4. Hiatalul și evitarea lui în limba română	18
3.5. Consoanele	21
3.6. Silaba	26
4. Sunetul și litera	29
5. Alternanțele fonetice	38
5.1. Definiție	38
5.2. Tipologia alternanțelor	38
6. Schimbările fonetice condiționate	42
7. Accentul	53
7.1. Definiție	53
7.2. Accentul silabic (accentul în cuvânt)	53
7.3. Accentul în propoziție și în frază	61
7.4. Alte tipuri de accent	62
8. Bibliografie	63
9. Test de autoevaluare	65
10. Răspunsuri la exerciții și la testul de autoevaluare	66

CAPITOLUL al II-lea

ORTOGRAFIE, ORTOEPIE ȘI PUNCTUAȚIE

1. Definiții	70
2. Sisteme ortografice	71
3. Scurt istoric al ortografiei românești	76
4. Principiile ortografiei și ortoepiei în	

limba română actuală.....	85
5. Semnele ortografice și de punctuație.....	96
6. Silabația. Despărțirea cuvintelor în silabe.....	113
7. Bibliografie.....	118
8. Test de autoevaluare.....	120
9. Răspunsuri și comentarii la exerciții și la testul de autoevaluare.....	120

CAPITOLUL al III-lea

VOCABULARUL LIMBII ROMÂNE

1. Noțiuni generale de lexicologie

1.1. Definiția vocabularului. Lexicologia.....	124
1.2. Cuvântul – unitatea de bază a vocabularului.....	125
1.3. Disciplinele conexe ale lexicologiei.....	128
1.4. Criterii de organizare a vocabularului.....	132
1.5. Importanța studierii vocabularului.....	135
1.6. Bibliografie.....	138
1.7. Test de autoevaluare.....	140
1.8. Răspunsuri și comentarii la exerciții și la testul de autoevaluare.....	140

2. Organizarea funcțional-ierarhică a vocabularului

2.1. Vocabularul fundamental și masa vocabularului.....	144
2.2. Vocabular activ și vocabular pasiv.....	146
2.3. Vocabular uzual și vocabular cu sferă limitată de utilizare.....	148
2.4. Vocabular literar și vocabular neliterar.....	154
2.5. Dinamica vocabularului.....	156
2.6. Bibliografie.....	159
2.7. Test de autoevaluare.....	160
2.8. Răspunsuri și comentarii la exerciții și la testul de autoevaluare.....	161

3. Organizarea semantică a vocabularului

3.1. Noțiune – semnificație – sens.....	165
3.2. Schimbările semantice.....	166
3.3. Polisemia.....	169

3.4. Omonimia.....	171
3.5. Sinonimia.....	173
3.6. Paronimia.....	175
3.7. Antonimia.....	177
3.8. Hiponimia/Hiperonimia.....	180
3.9. Câmpul semantic.....	180
3.10. Dezambiguizarea; analiza semantică.....	182
3.11. Bibliografie.....	185
3.12. Test de autoevaluare.....	186
3.13. Răspunsuri și comentarii la exerciții și la testul de autoevaluare.....	186

4. Organizarea etimologică a vocabularului limbii române. I. Elemente vechi

4.1. Cuvinte primare și cuvinte formate prin mijloace interne. Principiile reconstrucției etimologice a cuvintelor.....	189
4.2. Straturile etimologice ale limbii române.....	190
4.3. Substratul traco-dacic.....	191
4.4. Baza latină a limbii române.....	192
4.5. Superstratul slav.....	196
4.6. Împrumuturi din maghiară.....	199
4.7. Influența greacă.....	201
4.8. Elemente lexicale de origine turcă.....	205
4.9. Bibliografie.....	207
4.10. Test de autoevaluare.....	208
4.11. Răspunsuri la exerciții și la testul de autoevaluare.....	209

5. Organizarea etimologică a vocabularului limbii române. II. Elemente moderne

5.1. Influențe moderne.....	212
5.2. Latina savantă.....	212
5.3. Influența franceză.....	213
5.4. Influența italiană.....	216
5.5. Influența germană.....	217
5.6. Influența engleză.....	217
5.7. Concluzii privind organizarea etimologică a vocabularului limbii române.....	218

5.8. Bibliografie	219
5.9. Test de autoevaluare	220
5.10. Răspunsuri la exerciții și la testul de autoevaluare	220
6. Organizarea vocabularului după criteriul morfolexical	
6.1. Formarea cuvintelor în limba română prin mijloace interne	223
6.2. Derivarea	226
6.3. Compunerea.....	237
6.4. Conversiunea	240
6.5. Bibliografie	243
6.6. Test de autoevaluare	243
6.7. Răspunsuri și comentarii la exerciții și la testul de autoevaluare	244
7. Mijloace mixte de îmbogățire a vocabularului. Calcul lingvistic	
7.1. Împrumutul, creația internă și calcul lingvistic	247
7.2. Calcuri semantice vechi și neologice	248
7.3. Tipologia calculului lingvistic	248
7.4. Importanța calculului în evoluția limbii	253
7.5. Bibliografie.....	254
7.6. Test de autoevaluare	254
7.7. Răspunsuri la exerciții și la testul de autoevaluare	255